

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับชมและความคิดเห็นของเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานครต่อรายการ IE Metropolis รายการ iT eleven รายการ Beyond tomorrow” ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้การวัดผลเพียงครั้งเดียว (One – Shot case study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การทดสอบความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ของเครื่องมือ
4. การวัดค่าตัวแปรและเกณฑ์ในการให้ค่าคะแนนคำตอบ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานครทั้งชายและหญิง ที่มีอายุ 16 – 18 ปี และกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนระดับมัธยม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 40 โรงเรียน โดยมีสถิติจำนวนนักเรียน ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 89,395 คน¹ ซึ่งเป็นผู้ชมหรือเคยชมรายการ IE Metropolis รายการ iT eleven และรายการ Beyond tomorrow (ฉลาดล้ำโลก)

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งโดยอาศัยสูตรของเทโร ยามาเน่ (Taro Yamane)² โดยผู้วิจัยกำหนดระดับความ เชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 ค่าระดับความ คลาดเคลื่อนยอมรับได้ไม่น้อยกว่า 5% หรือที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตามสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยแทนค่า n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนนักเรียน 89,395 คน

e = ค่าความคลาดเคลื่อนระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวอย่างและ
ค่าเฉลี่ยของประชากร

$$= 0.05$$

แทนค่าตามสูตร ได้ผลดังนี้

$$n = \frac{89,395}{1 + 89,395 (0.05)^2}$$

จำนวนกลุ่มตัวอย่างจะเท่ากับ 399.99 คน

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้จำนวน 400 คน

¹“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1,”

<<http://www.edbkk1.go.th/index1.html>>, 9 สิงหาคม 2551.

²ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, หลักการวิจัยทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: ศึกษาพร, 2528), น. 297.

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบผสม (Mixed Sampling) คือ

1. การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดแหล่งของตัวอย่างจากโรงเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีทั้งหมด 40 โรงเรียน เมื่อได้รายชื่อโรงเรียนทั้งหมดมาแล้ว จึงใช้วิธีจับฉลากสุ่มเลือกโรงเรียนมัธยมที่เป็นแหล่งตัวอย่างจากโรงเรียนทั้งหมด มาจำนวน 10 โรงเรียน และแบ่งศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละโรงเรียนที่เลือกเป็นแหล่งของกลุ่มตัวอย่าง เป็นจำนวนเท่า ๆ กันผลได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1

แสดงการเลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน

รายชื่อโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
สวนกุหลาบวิทยาลัย	40
วัดราชบพิธ	40
เบญจมราชาลัย	40
สตรีวิทยา	40
วัดบวรนิเวศ	40
ราชวินิตมัธยม	40
เตรียมอุดมศึกษา	40
เทพศิรินทร์	40
วัดสุทธิวราราม	40
สุรศักดิ์มนตรี	40

2. การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ จากแหล่งของกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือกไว้แล้วเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้คือโรงเรียนละ 40 คน โดยสุ่มจากสถานที่ต่าง ๆ ที่นักเรียน

โรงเรียนต่าง ๆ ปฏิบัติกิจกรรมยามว่างจากการเรียน ได้แก่ สอนกีฬา ห้องสมุด โรงอาหาร บ่ายรถเมล์ ร้านค้าบริเวณใกล้เคียงโรงเรียน จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยก่อนทำการเก็บข้อมูลผู้วิจัยและผู้วิจัยได้ใช้คำถามนำเพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในขั้นต้นว่า ท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลาย ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เก็บข้อมูลหรือไม่ และท่านเคยรับชมรายการรายการ IE Metropolis รายการ iT eleven และรายการ Beyond tomorrow (ฉลาดล้ำโลก) หรือไม่

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีทั้งชนิดคำถามปลายปิด (Close-ended question) คำถามปลายเปิด (Open-ended question) และคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ และ รายได้ส่วนตัวต่อเดือนโดยประมาณ มีจำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ทั่วไป มีจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับชมรายการ IE Metropolis รายการ iT eleven และรายการ Beyond tomorrow (ฉลาดล้ำโลก) มีจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นจากการรับชมรายการ IE Metropolis รายการ iT eleven และรายการ Beyond tomorrow (ฉลาดล้ำโลก) รวมทั้งสิ้น 10 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อ รายการ IE Metropolis รายการ iT eleven และ รายการ Beyond tomorrow (ฉลาดล้ำโลก)

การทดสอบความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ของเครื่องมือวิจัย

เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง ดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเรียบร้อยแล้ว ไปสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

2. การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด ไปทดสอบก่อน (Pre - Test) กับประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC Version 11.0 ในการคำนวณหาค่าของความเชื่อมั่น

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ปรากฏว่า แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8388 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือตามหลักสถิติ

การวัดค่าตัวแปรและเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ หมายถึง คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ข้อความที่ใช้วัดอยู่ในส่วนที่ 1 คือ

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 รายได้ส่วนตัวต่อเดือนโดยประมาณ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ทั่วไป หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ ดังนี้

- 2.1 ความถี่ในการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ในแต่ละสัปดาห์
- 2.2 ระยะเวลาเฉลี่ยในการชมโทรทัศน์ต่อวัน
- 2.3 ช่องสถานีโทรทัศน์ที่เปิดรับชม
- 2.4 ช่วงเวลาการเปิดรับชมโทรทัศน์ในระหว่างวันจันทร์ - ศุกร์
- 2.5 ช่วงเวลาการเปิดรับชมโทรทัศน์ในระหว่างวันเสาร์ - อาทิตย์

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการ IE Metropolis รายการ iT eleven และรายการ Beyond tomorrow (ฉลาดล้ำโลก) หมายถึง ความถี่และพฤติกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์ทั้ง 3 รายการในแต่ละครั้ง ซึ่งหมายถึง ดังนี้

- 3.1 รายการที่เคยรับชม
- 3.2 จำนวนครั้งที่รับชมรายการต่อเดือน
- 3.3 รายการที่ชอบชมมากที่สุด
- 3.4 ลักษณะในการรับชมรายการ
- 3.5 สาเหตุที่ทำให้เปิดรับชม

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นจากการรับชมรายการ IE Metropolis รายการ iT eleven และ รายการ Beyond tomorrow (ฉลาดล้ำโลก) ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อรายการ หมายถึง

- 4.1 สามารถนำความรู้ไปเป็นหัวข้อในการสนทนากับเพื่อนหรือคนใกล้ชิด
- 4.2 ทำให้เกิดความบันเทิงและความเพลิดเพลิน เช่น ในช่วงรายการที่นำเสนอด้านการท่องเที่ยว ภาพยนตร์ หรือมิวสิควิดีโอเพลง เป็นต้น
- 4.3 ช่วยตอบสนองความสนใจของตนเอง ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ใช้พกพา(โทรศัพท์มือถือ กล้องดิจิทัล PDA ฯลฯ) คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ เกมส์ เป็นต้น
- 4.4 ทำให้ทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวในแวดวงเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น งานเปิดตัวผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ งานแถลงข่าว เป็นต้น
- 4.5 ได้รับความรู้ทางด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ เช่น ยาสีฟันอุดฟันผุ เครื่องอัลตราซาวด์ 4 มิติ หุ่นยนต์นิติเวชใต้น้ำ การเพาะเลี้ยงกระเพาะปัสสาวะ เครื่องสำรวจสิ่งกีดขวางสำหรับผู้พิการทางสายตา เป็นต้น
- 4.6 สามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4.7 ทำให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่าทัน ปลอดภัยจากอันตรายที่แอบแฝงมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ที่มีภาพอนาจารไม่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน อันตรายจากการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี เป็นต้น
- 4.8 สามารถนำความรู้ที่ได้จากการชมรายการไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาในชั้นเรียน เช่น เป็นข้อมูลประกอบการทำรายงาน
- 4.9 ทำให้ทราบถึงความก้าวหน้าของอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยทั่วทุกมุมโลก เช่น คีย์บอร์ดนิ้วมือ เครื่องตรวจพาสปอร์ต เครื่องบินเสมือนจริง หุ่นยนต์คู่ซ้อมชกมวย เครื่องวัดความโกรธ เป็นต้น

ในการวัดค่าตัวแปรและเกณฑ์ให้ค่าระดับตัวแปรของแบบสอบถามส่วนนี้ ใช้การประเมินค่า แบบไลเคิร์ตสเกล (Likert Scale) โดยกลุ่มตัวอย่างจะเลือกระดับความคิดเห็น โดยมีทางเลือกให้ตอบ 5 ระดับคือ

เห็นด้วยมากที่สุด	แทนค่าด้วย	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	แทนค่าด้วย	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	แทนค่าด้วย	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	แทนค่าด้วย	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	แทนค่าด้วย	1	คะแนน

จากนั้นผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยมาบรรยายลักษณะตัวแปรข้างต้น โดยจัดเกณฑ์เป็น 5 ระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนค่าคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนค่าคะแนนทั้งหมด}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง มีความคิดเห็น ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง มีความคิดเห็น ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง มีความคิดเห็น ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง มีความคิดเห็น ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง มีความคิดเห็น ในระดับน้อยที่สุด

4.10 รายการที่มีความเห็นว่า สามารถนำสิ่งที่ได้จากการชม ไปใช้ประโยชน์มากที่สุด

- รายการ IE Metropolis
- รายการ iT eleven
- รายการ Beyond tomorrow (ฉลาดล้ำโลก)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยที่ผู้วิจัยและทีมผู้วิจัยจะเป็นผู้สัมภาษณ์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบตัวต่อตัว ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการตอบแบบสอบถาม

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมจากหนังสือ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบความคิดของการวิจัยและการวิเคราะห์สรุปผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายข้อมูลคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเปิดรับชมสื่อโทรทัศน์โดยทั่วไป พฤติกรรมการเปิดรับชมรายการ ความคิดเห็นจากการรับชมรายการ และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อ รายการของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)